

Level

3

Title

Nederlandsch Zendeling Genootschap

Abstract

Het Nederlandsch Zendeling Genootschap was een zendingsorganisatie die zeer actief was in het verzamelen van objecten in Indonesië. De collectie van het NZG werd in Nederland gebruikt om nieuwe missionarissen mee op te leiden. Een deel van de collectie van het NZG is uiteindelijk bij het Wereldmuseum Rotterdam terecht gekomen.

Relatedaides

Zending En Missie	Wereldmuseum Berg En Dal	Missiemuseum Steyl
<code>{'link': 'niveau2/Dutch/ZendingEnMissie_20240326.yml', 'rel_type': 'see also'}</code>	<code>{'link': 'niveau3/Dutch/WMBergEnDal_20241001.yml', 'rel_type': 'see also'}</code>	<code>{'link': 'niveau3/Dutch/MissiemuseumSteyl_20241021', 'rel_type': 'see also'}</code>

Relevant Data

Identifiers

- <https://www.wikidata.org/entity/Q1946670>
- <https://hdl.handle.net/20.500.11840/pi75783>
- <https://resources.huygens.knaw.nl/repertoriumzendingmissie/gids/organisatie/3356531829>

Name Variations

- Nederlands Zendelinggenootschap
- NZG

Tags

Activity

- [Missie](#)

Type Of Objects

- [Etnografica](#)

Geographical

- [Bali](#)
- [Indonesië](#)
- [Java](#)
- [Molukken](#)
- [Sulawesi](#)
- [Sumatra](#)
- [Timor](#)

Period Of Activity

Year Of Start

1797

Year Of End

1951

Collections

General Remarks

Content

Voorwerpen verzameld door zendingswerkers van het Nederlandsch Zendeling Genootschap zijn vooral te vinden in de collectie van het [Wereldmuseum Rotterdam](#), maar ook bij het [Wereldmuseum Amsterdam](#) en [Wereldmuseum Leiden](#).

Content Type

text/markdown

[Within The Data Hub](#)

Main Text

Content

Het Nederlandsch Zendeling Genootschap was een zendingsorganisatie die zeer actief was in het verzamelen van objecten in Indonesië. De collectie van het NZG werd in Nederland gebruikt om nieuwe missionarissen mee op te leiden. Een deel van de collectie van het NZG is uiteindelijk bij het [Wereldmuseum Rotterdam](#) terecht gekomen.

Beschrijving

Ten tijde van de VOC en WIC was de zorg voor kerk en zending in de Nederlandse overzeese gebieden bij de compagnie belegd, waarbij de VOC respectievelijk in de oostelijke koloniën en de WIC in de westelijke koloniën deze verantwoordelijkheid droeg. De VOC liet geen particuliere zendelingen toe, maar in Suriname werden vanaf de achttiende eeuw de Herrnhutters toegelaten. Om deze reden maken de kerkelijke archieven uit deze periode onderdeel uit van de Compagniesarchieven, die in het geval van de VOC berusten bij het Nationaal Archief van de Republiek Indonesië (ANRI). De kerkelijke verantwoordelijkheden van de VOC en WIC werden in de negentiende eeuw door de Nederlandse overheid overgenomen, hierdoor ontstonden de Protestantse Kerk in Nederlands Oost-Indië, ook wel de Indische Kerk, en de Protestantse Kerk in West-Indië. Deze overgang schiep de mogelijkheid voor Nederlandse christenen om zendingswerk uit te gaan voeren in de Nederlandse overzeese gebieden. Naar Engels voorbeeld werd zodoende in 1797 het [Nederlandsch Zendeling Genootschap](#) opgericht, wat zich vestigde in Rotterdam.

Veel leden en donateurs van het NZG waren verbonden aan de Nederlandse Hervormde Kerk. De meeste zendelingen van het NZG waren gestationeerd op [Java](#) en [Sulawesi](#), in mindere mate waren zij ook in andere gebieden binnen voormalig [Nederlands-Indië](#) actief. Het NZG was zeer actief in het verzamelen van objecten. De collectie van het NZG diende om toekomstige zendelingen les te kunnen geven over de Indonesische talen en culturen. Later werden de collecties uitgeleend aan diverse tentoonstellingen en musea zoals aan de Wereldtentoonstelling van 1883 en het Rotterdamse Museum voor Land-, Taal- en Volkenkunde (het tegenwoordige Wereldmuseum Rotterdam).

Naast het zendingswerk zelf hielden missionarissen onder andere ook toezicht op het volksonderwijs en ontplooiden zich op allerlei andere terreinen zoals wetenschappelijk onderzoek, maar ook het bestieren van onder andere winkels en drukkerijen.

Herkomstonderzoek

Het archief van het NZG is beschikbaar via het [Utrechts Archief](#) binnen de inventaris van de rechtsvoorgangers van de Raad voor de Zending. Deze archieftoegang beschikt over uitgebreide informatie over de geschiedenis van het NZG en de archiefvorming van de organisatie. De [toegang over publiciteit](#), onder 1.2.2.6.8, bevat stukken over voorwerpen uit het bezit van het NZG die onder andere werden uitgeleend aan de Wereldtentoonstelling in 1867 en 1883 en aan het Museum voor Land- en Volkenkunde (tegenwoordig Wereldmuseum Rotterdam). Deze stukken zijn digitaal beschikbaar.

In het [Repetorium van Nederlandse zendings- en missie-archieven 1800-1960](#) dat is opgesteld door het Huygens Instituut, is een uitvoerig lemma over het Nederlandsch Zendeling Genootschap te vinden. Hierin is een korte geschiedenis van het genootschap te vinden en staan verwijzingen naar relevante bronnenpublicaties en archiefmateriaal.

Content Type

text/markdown

Sources

Primary Sources

Type Of Source	Name	Link	Description And Remarks
Archief NL-UtHUA 1102-11	• {'URL': 'https://hetutrechtsarchief.nl/collectie/609C5BA03A744642E0534701000A17FD'}		Bevat onder meer stukken van individuele zendelingen. Met name het deel over publiciteit (1.2.2.6.8) bevat stukken over voorwerpen en tentoonstellingen.
Archief NL-RtSA 563298	• {'URL': 'https://hdl.handle.net/21.12133/F7E7E25DAF9F49B49F6A2D68408A3849'}		Correspondentie van NZG over schenkingen aan het Museum voor Land- en Volkenkunde (het huidige Wereldmuseum Rotterdam).

Secondary Sources

Type Of Source	Name	Link
Boek	Neurdenburg, Johan Christiaan. Catalogus van voorwerpen en modellen ter veraanschouwelijking van het huiselijk en maatschappelijk leven der bevolkingen van Oostelijk Java, de Minahassa (Celebes), Ambon, de Oeliassers, Boano, enz. verzameld in het zendelingshuis van het Nederlandsche Zendelinggenootschap. Rotterdam: M. Wyt & Zonen, 1874.	<ul style="list-style-type: none"> • {'OCLC': '993621798'} • {'URL': 'https://books.google.nl/books?id=zoOCOEgNA4AC&printsec=frontcover&hl=nl#v=

Artikel	“Lijst van voorwerpen en modellen in de kast van het Zendelingenhuis.” Mededeelingen van wege het Nederlandsche Zendelinggenootschap 6 (1862): 87–92.	• {'URL': 'https://resolver.kb.nl/resolve?urn=MMZENDO
Artikel	Djajasoebрата, Alit M.L.R. 'To Administer and Accumulate Knowledge: Dr Elie Van Rijckevorsel, the Dutch Protestant Missionary Society, and the Museum of Ethnology in Rotterdam.' In Treasure Hunting? Collectors and Collections of Indonesian Artefacts, edited by Han F. Vermeulen and Reimar Schefold, 147–67. Leiden: CNWS Publications, 2002.	• {'URL': 'https://search.worldcat.org/title/907014546?oclcNum=907014546'} • {'ISBN': '9789057890789'} • {'OCLC': '907014546'}
Artikel	Kanhai, Parveen. “Een kostbaar bezit: de vroege verzameling van het Nederlandsch Zendelinggenootschap (1855-1867).” Jaarboek Vereniging Vrienden Etnografica 8 (2020): 80–97.	• {'URL': 'https://search.worldcat.org/title/844374705?oclcNum=844374705'} • {'ISSN': '2214-1111'} • {'OCLC': '844374705'}

Tijdschrift Mededeelingen van
wege het
Nederlandsche
Zendelinggenootschap

- {'URL': 'https://books.google.nl/books/about/
Mededeelingen_van_wege_het_Nederlandsche.html?
id=WvZTAAAcAAJ&redir_esc=y'}

Website Repertorium van
Nederlandse zendings-
en missie-archieven
1800-1960 -
Nederlandsch
Zendeling
Genootschap

- {'URL': 'https://resources.huygens.knaw.nl/repertorium
organisatie/3356531829'}

Author

wreints